

Verslag Overlegvergadering Verantwoordingsorgaan met Algemeen bestuur ABP van donderdag 9 februari 2023

Het publieksverslag heeft als doel om bij pensioenfondsen ABP aangesloten deelnemers, gepensioneerden en werkgevers inzicht te geven in de adviezen die het Verantwoordingsorgaan (VO) als medezeggenschapsorgaan aan het ABP Algemeen Bestuur geeft over voorgenomen beleidsbeslissingen en de besprekingen die het Verantwoordingsorgaan met het ABP Algemeen Bestuur voert. Voor de uitgebreide standpunten van de verschillende fracties in het Verantwoordingsorgaan wordt verwezen naar de eigen website van de fracties.

Opening en mededelingen

De voorzitter, de heer Jonkman, opent de overlegvergadering en heet de aanwezigen welkom.

De voorzitter memoreert het treurige nieuws van het plotseling overlijden van de heer De Bats en last ter nagedachtenis een moment van stilte in.

De voorzitter meldt dat de heer De Brouwer (NBP) terugtreedt uit het VO, omdat het VO-werk niet te combineren is met zijn reguliere werkzaamheden. De heer Damen versterkt vanaf heden de werkgeversdelegatie van het VO.

Het bestuur deelt mee dat de procedure rond de benoeming van een nieuwe bestuursvoorzitter naar verwachting binnen niet al te lange tijd zal zijn afgerond.

Het bestuur geeft verder aan dat er is gestart met de evaluatie van het OGM. De evaluatie wordt in het eerste kwartaal afgerond en zal in april 2023 met het VO worden besproken.

Adviesaanvraag gedragscode voor bestuur en medewerkers van ABP

De overgang van het paritaire bestuursmodel naar het omgekeerd model maakt dat bestaande procedures zoals opgenomen in de Gedragscode 2021 niet langer van toepassing (kunnen) zijn. In dat licht is de Gedragscode voor bestuur en medewerkers herschreven naar de nieuwe situatie, zoals dat vanaf 1 januari 2022 van toepassing is. Begin 2023 zijn er nog enkele tekstuele veranderingen doorgevoerd.

De commissie algemeen meldt dat de commissie de gedragscode heeft besproken met de compliance officer van ABP, die een aantal zaken naar tevredenheid heeft toegelicht. De commissie algemeen verwijst naar de HR-commissie. De HR-commissie, bestaande uit leden van het bestuur, heeft een rol als er discussie is over de vraag of nevenwerkzaamheden passend zijn. Het VO is benieuwd naar de werkwijze als een casus een lid van de HR-commissie zelf betreft en of die werkwijze is vastgelegd.

Het bestuur licht toe dat de HR-commissie onderdeel is van de formele governance van ABP en een afgeleide van het bestuur. Als een casus een lid van de HR-commissie betreft, maakt deze persoon geen deel uit van de beraadslagingen in de vergadering.

Op de vraag van de commissie algemeen of de lijst met nevenfuncties op de website kan worden gepubliceerd wordt instemmend door het bestuur op gereageerd.

Daaropvolgend vraagt het VO hoe ervoor wordt gezorgd dat de code bekend wordt bij en wordt doorleefd door personen die voor een kortere periode worden ingehuurd voor werkzaamheden op gevoelige domeinen zoals beleggingen.

Het bestuur bevestigt dat de code pas kracht heeft als deze wordt doorleefd en nageleefd. De compliance officer checkt proactief of ernaar wordt gehandeld. De HR-afdeling, de juridische en IT afdeling kijken mee bij indienstredingen en inhuur van externen. Bij de tijdelijke inhuur van personen, als zelfstandige of via een bureau, zijn de inkoopvoorwaarden van ABP het uitgangspunt. Ook de IT-afdeling kijkt kritisch mee, gezien de devices die worden gebruikt.

Het bestuur licht verder toe dat het thema integriteit standaard op de agenda van de vergadering van het algemeen bestuur staat. Dat dwingt bestuursleden om in de voorbereiding van de vergadering na te denken of er issues zijn die kunnen worden geschaard onder elementen uit de code over de schijn van belangenverstrengeling.

Het VO adviseert positief over de aangepaste gedragscode ABP voor bestuur en medewerkers.

Follow-up aanbevelingen VO m.b.t. Jaarverslag 2021

Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af aan het VO over het gevoerde beleid en de naleving van de principes van goed pensioenfondsbestuur. Het bestuur heeft haar voortgangsreactie daarover gedeeld waarbij het ingaat op de aanbevelingen van het VO die zijn gedaan in het jaarverslag 2021.

Het VO wenst graag terug te zien in welke mate de aanbevelingen van het VO zijn opgevolgd en verzoekt om per onderwerp de historische tekst en de recente opvolging te vermelden. Verder vraagt het VO om helder te blijven communiceren over het rendement op duurzame investeringen, met name op de korte termijn. En het VO tijdig mee te nemen in besluitvormingsprocessen.

Het bestuur licht toe dat ABP een lange termijn belegger is en lange termijn keuzes maakt. Er is volatiliteit in de markt en er zal sprake zijn van korte termijn schommelingen. Daaropvolgend benadrukt het VO dat de vraag naar het rendement op de korte termijn gaat over de communicatie. Deelnemers vragen naar de gevolgen van duurzame beleggingskeuzes voor het rendement op de korte termijn. De oproep is daar transparant over te communiceren. Het bestuur bevestigt de noodzaak van transparante communicatie.

Op de vraag van het VO over compliance riskmanagement of ABP voldoet aan de Wwft¹ antwoordt het bestuur bevestigend.

Het VO stelt verder met name vragen over de voortgang van een onderzoek naar de kosten van vermogensbeheer, de opzet van het communicatieplan met de Pensioenkamer in het kader van de Wet Toekomst Pensioenen (WTP) en fiscale compensatie bij nabetalingen.

Het bestuur geeft aan dat extern bureau onderzoekt hoe hoog de totale kosten van vermogensbeheer zijn ten opzichte van de markt en waar handelingsperspectief zit om te kosten te verlagen. De resultaten worden in maart verwacht en daar zal in het kader van het jaarverslag over worden gerapporteerd.

Op het verzoek van het VO om te worden meegenomen in het onderzoek naar de kosten van vermogensbeheer stelt het bestuur voor om in de sessie over het Strategische beleggingsplan (StIP) de commissie beleggingen daarover te informeren.

Het bestuur licht verder toe dat de Pensioenkamer werkt aan een communicatieplan dat nodig is om het transitieplan voor ledenraadpleging naar de achterban te sturen. Het bestuur werkt constructief samen met de Pensioenkamer richting het NPC, maar wel vanuit ieders rol en verantwoordelijkheid. ABP faciliteert de Pensioenkamer bij het opstellen van dat plan en gaat niet over de inhoud. Daarnaast heeft het fonds het wettelijk communicatieplan in het kader van de WTP. Dat wordt door ABP opgesteld en daar zal het VO bij worden betrokken. Tot slot zegt het bestuur toe schriftelijk terug te komen op de vraag over fiscale compensatie bij nabetalingen.

Concept werkhypothese Risicohouding NPC

De risicohouding is de mate waarin een groep deelnemers, gewezen deelnemers of pensioengerechtigden

¹ In 2008 is de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (WWFT) in werking getreden. In de wet staat dat banken en andere instellingen moeten voorkomen dat criminelen via hun rekeningen geld witwassen dat ze met misdaad hebben verdiend. De Wwft geldt voor iedereen die te maken heeft met geldstromen of met de aankoop en verkoop van (dure) goederen.

beleggingsrisico's wil nemen om de doelstellingen te realiseren en de mate waarin deze groep beleggingsrisico's kan lopen. Voor de nieuwe pensioenregeling dient ABP een risicohouding vast te leggen.

Het VO is meegenomen in onder andere het proces van het vaststellen van de risicohouding in het nieuwe pensioencontract, de overeenkomsten en verschillen met de risicohouding in de huidige regeling en de samenhang met de financiële opzet. In de vergadering is er met name van gedachten gewisseld over de uitkomsten van de verschillende onderzoeken naar de risicopreferenties van de ABP deelnemers en de vertaling hiervan in een voorstel voor de risicohouding in het nieuwe contract. Zo vraagt het VO welke conclusies aan de uitkomst van het voorliggende risico-preferentie onderzoek worden verbonden en bij welke besluitvorming die informatie wordt betrokken. Het VO heeft twijfels bij de interpreteerbaarheid van het onderzoek, omdat het onderzoeken van geringe omvang betreft. Het verzoek is breder te kijken dan alleen de uitkomst van dit onderzoek. Verder adviseert het VO een nieuw deelnemersonderzoek uit te voeren. Sinds het vorige onderzoek ziet de wereld er geopolitiek heel anders uit. In tijden van voorspoed kan de risicobereidheid een stuk groter zijn dan wanneer er grotere onzekerheden in de wereld meespelen zoals bijvoorbeeld een oorlog op het Europese continent.

Het bestuur benadrukt dat voor de bepaling van de risicohouding uit verschillende bronnen wordt geput. Het risicopreferentie-onderzoek bestaat uit meerdere deelnemersonderzoeken, wetenschappelijke onderzoeken, statistische kenmerken van het deelnemersbestand, de doelstellingen van sociale partners en de toets bij het VO. Daarmee worden de grenzen van de risicohouding bepaald. Het is de basis voor vervolgbesluiten, maar het bestuur geeft aan dat bepaalde onderzoeken periodiek worden herijkt om te toetsen of zaken zijn veranderd.

Verder licht het bestuur toe dat veel zaken in het nieuwe stelsel hetzelfde blijven. Het fonds blijft de premie collectief beleggen. De rendementen worden echter op een andere manier toebedeeld, waardoor gerichter de juiste zaken voor bepaalde deelnemerscohorten kunnen worden gedaan. De werkhypothese financiële opzet wordt getoetst aan de risicohouding. Daarin worden ook de ALM-resultaten en wetenschappelijk onderzoek meegenomen.

Tot slot geeft het bestuur antwoord op de vraag welke invloed een laag en een hoog inkomen heeft op de bereidheid van deelnemers om risico te nemen. Uit onderzoek van ABP blijkt de impact van het inkomen klein te zijn; een hoog of laag inkomen is geen doorslaggevende reden om meer of minder risico te nemen. De conclusie is niet dat lage inkomens minder risico willen of kunnen nemen.

Dialogsessie strategisch plan 2023-2025

Het ABP heeft afgelopen maanden gewerkt aan een nieuwe strategische visie. Het Strategisch Plan is de route, de leidraad voor de activiteiten van het fonds in de komende drie jaren. Het is een richtinggevend beleidsdocument voor ABP en de uitvoeringsorganisatie APG. Het plan laat zien hoe diverse beleidsplannen en jaarplannen bijdragen aan het halen van de doelen van ABP. In dat verband is het Strategisch Plan ook voor het VO een belangrijk document. In de vergadering van 9 februari 2023 heeft uit te het VO een dialoog gevoerd met het bestuur over de inhoud van het Strategisch Plan.

In de verhaallijn van het strategisch plan wordt benadrukt dat ABP een sociale, financiële en maatschappelijk instelling is.

Het VO heeft vervolgens met het bestuur van gedachten gewisseld over het vinden van balans tussen de maatschappelijke context en de taak van een pensioenfonds om een goed pensioen te borgen voor deelnemers en gepensioneerden.

De gemaakte opmerkingen zullen door het bestuur meegenomen in de doorontwikkeling van de strategie 2023-2025 en in de vergadering van maart 2023 formeel voor advies wordt aangeboden aan het VO.

Verslagen ter vaststelling

Het verslag en de actielijst van de overlegvergadering van 24 november 2022 wordt na een enkele wijziging vastgesteld.

Rondvraag

Op de vraag van de heer De Wit (FNV/ACOP) of het bestuur (noodzakelijke) ingrijpende reglementswijzigingen duidelijker wil communiceren richting deelnemers en werkgevers antwoordt het bestuur bevestigend.

Mevrouw Den Hartog, commissie algemeen, geeft aan dat de voorzitter van de commissie van beroep ook een bestuurslid van ABP is. De vraag is hoe die keuze tot stand is gekomen en of de voorzitter van de commissie van beroep hiermee mogelijk in een ongemakkelijke positie wordt geplaatst omdat deze moet oordelen over iets wat het eigen fonds betreft.

Het bestuur licht toe dat de voorzitter van de commissie van beroep een niet-uitvoerend bestuurder is en op afstand naar de uitvoering kijkt. Er is bewust gekozen voor een bestuurslid als voorzitter. De commissie van beroep is een ABP-commissie, waar laagdrempelig klachten kunnen worden neergelegd. Een voorgaande voorzitter van de commissie van beroep geeft aan het als meerwaarde te hebben ervaren om bepaalde dossierkennis te hebben en die naar het bestuur te brengen. Het bestuur benadrukt verder dat er naast de voorzitter nog vijf onafhankelijke leden in de commissie zitten.

De heer Camps (LvOP) memoreert dat de minister heeft besloten dat de verruimde mogelijkheden van indexatie ook gelden in 2023. Bij het Premie- en Indexatiebesluit in 2022 is gesteld dat het bestuur maximaal wilde indexeren omdat het een unieke mogelijkheid was om dat te doen. De vraag is wat het bestuur vindt van de beslissing van de minister.

Het bestuur heeft kennisgenomen van dit voornemen en geeft aan dat het indexatiebesluit is genomen op basis van de ambitie en de evenwichtige belangenafweging.

Sluiting

De voorzitter bedankt de AB-leden voor hun toelichting en sluit de vergadering.